

Kỹ Năng Cốt Lõi Của Một Software Project Manager (SPM)

"Không Cần Là Developer Xuất Sắc, Nhưng Phải Là Người Kết Nối Tuyệt Vời!"

1. Giới Thiệu: SPM Khác Gì Với Technical Lead?

❑ **Quan niệm sai lầm:** "PM phải giỏi code hoặc thiết kế hệ thống" → Sai!

❑ **Sự thật:**

- SPM là **người kết nối** giữa khách hàng, team dev, tester, và stakeholders.
- **Ví dụ thực tế:** Một SPM tại Google không cần viết code AI nhưng phải hiểu quy trình phát triển AI để lập kế hoạch.

“SPM giống như một nhạc trưởng – không cần chơi giỏi mọi nhạc cụ, nhưng phải biết cách hòa âm để bản nhạc hoàn hảo.”

2. Kỹ Năng Sinh Tồn Của SPM

① Kỹ Năng Giao Tiếp (Communication)

"Over-communicate is better than under-communicate!"

- **Áp dụng trong dự án:**
 - **Với team dev:** Dùng daily stand-up meeting (15 phút/ngày) để cập nhật tiến độ.
 - **Với khách hàng:** Gửi báo cáo tuần bằng email template (kèm 3 mục: Done/In Progress/Blockers).
 - **Với stakeholders:** Dùng **RACI Matrix** (Responsible, Accountable, Consulted, Informed) để xác định ai cần biết thông tin gì.

Ví dụ: Khi khách hàng đổi yêu cầu, SPM phải:

1. Thông báo ngay cho team dev.
2. Phân tích impact lên timeline.

3. Trình bày rõ ràng với khách hàng về trade-off (thêm time/budget hay cắt tính năng khác?).

② Quản Lý Thời Gian (Time Management)

"Cuộc họp không có chương trình nghị sự (agenda) giống như đi biển không có bàn!"

- **Công cụ hỗ trợ:**
 - **Time blocking:** Chia ngày thành các khung giờ cố định (VD: 9h-10h check email, 10h-11h họp team).
 - **Pomodoro Technique:** Làm việc 25 phút, nghỉ 5 phút để tránh burnout.
- **Tips cho meeting hiệu quả:**
 - Gửi agenda trước 24h.
 - Không meeting quá 45 phút.
 - Luôn kết thúc bằng **action items** (Ai làm gì? Deadline khi nào?).

Case study: Một SPM tại startup dùng **Google Calendar màu sắc:**

- **Màu đỏ:** Deadline quan trọng.
- **Màu xanh:** Meeting nội bộ.
- **Màu vàng:** Thời gian tập trung làm việc cá nhân.

③ Giải Quyết Vấn Đề (Problem Solving)

"Không có vấn đề nào tồn tại mãi - chỉ có giải pháp bị trì hoãn!"

- **Framework xử lý vấn đề:**
 1. **Define:** Mô tả vấn đề bằng **5 Whys** (VD: "Sprint chậm 3 ngày" → Tại sao? Do code phức tạp → Tại sao? Do thiếu tài liệu API...).
 2. **Prioritize:** Dùng **Impact/Effort Matrix** (Ưu tiên vấn đề có impact cao, effort thấp).
 3. **Solve:** Brainstorming với team, chọn 1-2 giải pháp khả thi.

Ví dụ thực tế:

- **Vấn đề:** Tester và developer tranh cãi về bug priority.
- **Giải pháp của SPM:**
 - Áp dụng **bug classification** (Critical/Major/Minor).
 - Dùng **bug triage meeting** hàng tuần để cùng phân loại.

④ Nhận Thức Tổ Chức (Organizational Awareness)

"Biết người biết ta, trăm trận trăm thắng!"

- **3 Điều SPM Cần Nhớ:**
 1. **Roadmap công ty:** Để tránh xung đột tài nguyên (VD: Tránh lập kế hoạch release app vào đúng tháng team AI bận train model).

2. **Các dự án song song:** Biết ai đang làm gì để chia sẻ tài nguyên (VD: Dùng chung UX designer cho 2 dự án nhỏ).
3. **Văn hóa công ty:** Hiểu cách ra quyết định (VD: Công ty Nhật cần sự đồng thuận cao, công ty Mỹ ưu tiên tốc độ).

Công cụ:

- **Org chart:** Để biết ai phụ trách mảng nào.
- **Stakeholder map:** Phân loại theo mức độ ảnh hưởng (High/Medium/Low).

⑤ Ngoại Giao & Đàm Phán (Diplomacy)

"Không có tình huống 'không thể' - chỉ có cách tiếp cận chưa đúng!"

- **Tình huống khó và cách xử lý:**
 - **Khách hàng đòi thay đổi last-minute:**
→ Dùng **"Yes, if..."** thay vì "No" (VD: "Yes, nếu anh đồng ý tăng budget 20% hoặc lùi deadline 2 tuần").
 - **Team member xin nghỉ đúng sprint cuối:**
→ Đề xuất **knowledge transfer** trước khi nghỉ, hoặc phân bổ lại task.

Kỹ thuật đàm phán Harvard:

- **Win-Win:** Tìm giải pháp 2 bên cùng có lợi.
- **BATNA** (Best Alternative To a Negotiated Agreement): Luôn chuẩn bị phương án dự phòng.

3. Bài Tập Thực Hành

Tình huống: Bạn là SPM quản lý dự án app e-commerce.

- **Vấn đề 1:** Khách hàng muốn thêm tính năng "livestream bán hàng" vào phút chót.
- **Vấn đề 2:** Lead developer báo ốm 1 tuần đúng lúc chuẩn bị release.

Yêu cầu: Áp dụng 5 kỹ năng trên để giải quyết (viết kế hoạch 200 từ).

4. Tài Nguyên Hỗ Trợ

- **Sách:** "The Pragmatic Programmer" - tips kỹ thuật để PM hiểu dev.
- **Template:** Stakeholder communication plan (miễn phí trên Notion).
- **Tool:** Slack + Zoom để giao tiếp async/sync.

“Một SPM giỏi không phải là người làm mọi thứ - mà là người giúp mọi người làm đúng thứ họ giỏi nhất!”

Phiên bản #1

Được tạo 12 tháng 6 2025 03:01:07 bởi Đỗ Ngọc Tú

Được cập nhật 12 tháng 6 2025 03:06:25 bởi Đỗ Ngọc Tú